

Տ Ա Ճ Կ Ա Հ Ա Յ Փ

Փոստ հեռագրական գործադուլի պատճառով Պօլսից հոկտեմբերի վերջերին ուղարկած, բայց յունվարին ստացած նամակներից և պաշտօնական գրութիւններից իմանում ենք, որ Երուսաղէմի Պատրիարքական Փոխանորդ Գ. Էպիսկոպոս Երեցեանը պաշտօնից արձակուած է աւելի անձնական նկատումներով և Պօլսոյ դաւադրութեան և հետեանքի մասին իսկոյն հեռագրով Երուսաղէմ տեղեկութիւն չը տալու, քան այլ յարգելի հանգամանքների պատճառով: Յաւուած ենք, որ խմբագրութիւնս երբեմն զոհ է գնում տեղական թերթերից մի քանիսի հաղորդած անճիշտ տեղեկութիւններին, որոնց վերաստուգութեան ոչ մի հնարաւորութիւն չունենք տարաբաղդաբար:

Ինէքօլուի հայերը տեղեկագրել են պատրիարքարան, որ վարժարան, ուսուցիչ և քահանայ չունին, երեխաները թափառում են փողոցներում, իսկ ոմոնք էլ յաճախում են յունաց դպրոցներ:

Կոստանցայի (Ռումանիա) հայերը մանկապարտէզի շինութեան ձեռնարկած՝ կոնդակ են խնդրել Պատրիարքարանից հանգանակութիւն կատարելու համար Ռումանահայոց մէջ:

«Փօւնջ».

Պօլսում մի գաւառացի հայ երիտասարդ դիմելով յունաց Պատրիարքարանին՝ փափաք է յայտնել օրթոդոքսութիւն ընդունելու: Յունաց Պատրիարքարանն, ըստ տեղական սովորութեան, տեղեկութիւն է խնդրել հայոց Պատրիարքարանից՝ իմանալու թէ արդեօք որ և է արգելիչ պատճառ կայ: Ազգ. Պատրիարքարանն հաղորդել է, որ յիշեալ երիտասարդն ամուսնացել է մի անգամ և կնոջը թողել: Յունաց Պատրիարքարանը մերժել է երիտասարդի խնդիրը և նա կրկին դիմել է Ազգ. Դատաստանական խորհրդին իւր ամուսնական խնդրի կարգադրութեան համար: Մի ուրիշ գաւառացի, որ տասնէչորս տարի շարունակ կենակցել է մի յոյն կնոջ հետ և ունեցել նրանից

դաւաճներ, ու՛ր ևս ղիմելով յունաց Պատրիարքարանն՝ ընդու-
նել է օրթոդոքսութիւն: Միևնոյն նպատակով յիշեալ Պատրիար-
քարանին ղիմել է և մի երրորդը՝ մի Սեբաստացի երիտասարդ:

Ս. Պատրիարքի հրամանով նպաստի մի դումար է ուղար-
կուած Մուշի քահանաներին, որոնք իրանց նիւթական կարօ-
տութիւնն յայտնելով՝ նպաստ են խնդրել:

Զարմանալի են երուսաղէմի տնտեսական գործերը. մի
հետաքրքիր տեղեկութիւն էլ ս. Յակովբեանց վանքի տպա-
րանի մասին ենք գտնում «Բիւզանդիոնի» էջերում: Տասնեակ
տարիների կեանք ունի այդ հաստատութիւնը, հայթայթում է
գրքերէ ամբողջ Տաճկաստանի եկեղեցական բոլոր գրքերը,
տպում է օրացոյց և ուրիշ կրօնական գրքեր ու դարձեալ բեռ
է նկատուում վանքի համար: Վերջերս տպարանի տեսուչ է
կարգուած Տ. Գէորգ վարդապետ Յովհաննիսեան, որ «մանրա-
մասն տեղեկագիր կը պատրաստէ տպարանի վիճակին, եղած
ծախքին և կրօնական գրքերէ ու օրացոյցերէ գոյացած հասոյ-
թին վրայ»:

Արդիւնքը . . .

Եղեսիոյ Ազգային Որբանոցից արձակուել են քսանի չափ
սաներ հասոյթի անբաւականութեան պատճառով: Միևնոյն
պատճառով արձակուել են հարիւրաւոր երկուսն սաներ նաև
նոյնտեղի Գերմանական Որբանոցից, որի վարչութիւնը մտադիր է
փակել Որբանոցը և աւելի մղում տալ գորգաշինութեան ար-
հեստանոցին, ուր աշխատում են աղքատ գործաւորուհիներ:

Կայսերական Իրադէտով արտօնուած է Եօզղազի եկեղեցու
բակում կառուցանել մի ազգային դպրոց: Պատրիարքարանն
արդէն բէրաթն ստացել և հարկ եզրածն հաղորդել է Կիլիկիոյ
սրբազան Կաթողիկոսին:

Անցեալ Գիւտ Խաչի տօնին Գում-դափուի Ազգ. Պատրի-
արքարանում Տ. Մաղաքիա սրբազան Պատրիարքին է ներկայո-
ցել Հաբէշ պատուիրակութիւնն իր ամբողջ կազմով— Զօրաւար

Մաշաշա, Աթօ Հաիւէ Միրիէմ փաշա, Երուսաղէմի Եթովպական վանքի պետ Ֆաքաթա վարդապետ, Զօրավարի Թարգմանը՝ Մ. Հաննա Ֆառէս, Երկու քարտուղարները՝ Մ. Էլիաս, Մ. Գաբրիէլ, և Մկրտիչ էֆ. Պօղոսեան: Զօրավարը Նորին Սըրբազնութեան յանձնել է Մենելիք Կայսեր ինքնագիր մի նամակը, որի մասին «Բիւզանդիոն»ում գտնում ենք հետևեալ նկարագրութիւնը. «Նամակը գրուած է սպիտակ մագաղաթ թուղթի վրայ, թուղթին ճակատը դետեղուած է կայսերական զինանշանը, որուն շուրջ գրուած է կայսեր անունը մակդիրներով, և այսպէս կ'սկսի».

«Առիւծն Յուդայի Մենելիք Ա., արքայն արքայից Եթովպիոյ, առ Տ. Մաղաքիա Ս. Պատրիարք Սրբոյ Աթոռոյն Կ, Պօլսոյ, ողջոյն»:

«Այս մագաղաթ թուղթը գրուած է սպիտակ պահարանի մը մէջ, որուն վրայ գրուած է հասցէն, կայսեր գրով, իսկ ետևը կը գտնուի կայսերական Թագը, և անոր ներքև գրուած է Մ. գիրը սակեգրոշմ»:

Պատուիրակութիւնն այցելել է և Նոյն օրը զրանից առաջ Մայր Եկեղեցին և ներկայ գտնուել հանդիսաւոր ժամերգութեան և յոյժ գոհ մնացել:

Մի քանի օր յետոյ էլ Ս. Պատրիարքը փոխայցելութեան է գնացել յիշեալ պատուիրակութեան:

ԱՅԼ ԵԿԵՂԵՅԻՆԵՐ

Պարկովից «Русскія Вѣдомости» ին հեռագրում են. «Սինօդը քահանայապետութիւնից դադարեցրեց այն քահանաներին, որոնք կարծիք էին յայտնել մահուան պատժի դէմ»?

— Եւ դատապարտողներն անշուշտ իրենց կը համարեն քրիստոնէական քարոզիչ, եկեղեցու պետ և Աւետարանի մեկնաբան: Միթէ միջին դարերում ենք ապրում:

Пет. Листокъ-ի № 284, 297 և 305-ում լոյս տեսաւ Մ. Ֆեօդորովի յօդուածը եկեղեցական բարեփոխութեանց խնդրի առթիւ, որտեղ ի միջի այլոց ասում է.